

Posudek na bakalářskou práci Ondřeje Svobody

Británie v úzkých: Britská obranná politika mezi světovými válkami

Bakalářská práce Ondřeje Svobody je prací v mnoha ohledech výjimečnou. Autor si stanovil náročný úkol, a sice zjistit, nakolik byla britská obranná politika v meziválečném období určována domácími faktory. Činí tak ovšem v nezbytných souvislostech mezinárodního dění, aniž by přitom jeho práce ztrácela na tematické a myšlenkové sourodosti. Text je nápaditým způsobem vystaven i z „dramaturgického“ hlediska, když tři chronologicky definované kapitoly (20. léta, první a poté druhá polovina 30. let) oddělují dvě kritická intermezza, načež text dospěje do „finále“ v posledním roce míru. Vyzdvihnout je třeba především obdivuhodné množství literatury, již Ondřej Svoboda nejen uvedl v rozsáhlé závěrečné bibliografii, ale skutečně z ní velmi intenzivně čerpal pro svou důkladně provedenou analýzu složité a nesmírně komplexní problematiky. Sekundární zdroje navíc v hojné míře doplnil o deníky a memoáry, jakož i o několik primárních pramenů dostupných na internetu.

Autor poukazuje především na provázanost britské obranné politiky i „velké strategie“ s ekonomickým vývojem, ale rovněž na řadu iracionálních faktorů, které ovlivňovaly vojenské plánování – na meziresortní řevnivost, hájení partikulárních zájmů, nejedno emocionálně podmíněné rozhodnutí atd. Souboj představitelů tří hlavních složek ozbrojených sil (armády, námořnictva a letectva – přičemž v britském kontextu na pomyslném žebříčku významu stály dvě první složky spíše v opačném pořadí) o podíl na vojenských výdajích se ovšem odehrával na pozadí zhoršující se mezinárodní situace, v níž se stále zřetelněji rýsovaly kontury tří nepřátelských velmocí v odlišných koutech světa. Koncepční neujasněnost velké strategie a rivalita jednotlivých složek ozbrojených sil byly samozřejmě vodou na mlýn politice „rozpočtové odpovědnosti“ zpravidla konzervativních vlád i pro oblast vojenských výdajů, zvláště když po velkou část třicátých let stála v čele ministerstva financí dominantní osobnost Nevilla Chamberlaina (jehož zkarikovaný obraz krátkozrakého senilního hlupáka ve stylu Vávrových *Dnů zrady* už dnes opravdu nemá v odborné diskusi co dělat a O. Svoboda jím naštěstí není ani v nejmenším ovlivněn). Británie tak z řady detailně analyzovaných příčin začala zbrojit pozdě a nedostatečně, ocenit je však třeba i neotřelý autorův závěr, podle nějž dramatictější nárůst obranných výdajů v dřívější etapě (například už od počátku 30. let) by byl býval nejen těžko obhajitelný v kontextu domácí politické debaty, ale pravděpodobně by byl vedl k závažnému ekonomickému úpadku Velké Británie, jenž mohl zpětně negativně ovlivnit obranyschopnost země – a dost možná nejen ji.

Bakalářskou práci Ondřeje Svobody bylo skutečně radost vést: od počátku bylo patrné, že se autor snaží dozvědět se o tématu co nejvíce, přečíst co největší množství relevantní literatury atd. Jednotlivé kapitoly zpracoval s dostatečným předstihem, takže vůbec nedospěl do stádia závěrečného stresu (jinak u studentů IMS tolik frekventovaného...), text se mnou pravidelně konzultoval a mé dílčí připomínky skutečně zohledňoval.

Výsledná práce patří podle mého mínění po všech stránkách k těm skutečně nejlepším, které na IMS FSV UK vznikají. Jako takovou ji samozřejmě doporučuji nejen hodnotit známkou *výborně*, ale rovněž k *udělení pochvaly za vynikající práci*.

V New Yorku dne 5. 6. 2011

PhDr. Vít Smetana, Ph.D.

Vedoucí práce